

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

43

Fylke:

Trond

Tilleggsspørsmålnr.

Grøinger

Herad:

Nordreisa

Emne:

Bygdelag:

Oppskr. av:

Guzvan Elyland

Gard:

(adresse):

Tenassom. 4 Bryn.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Egner

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

14. Grøinger har vært bukt av menn.

Spesielt husker jeg en Henrik Rarbisd (død omkring 1915) som hadde et par flotte gulløringar. De var ca 1 1/2 cm i tverrmål. Også kirkeherren (medhjelper) Johan R. Johannessen, Hysingjord som døde ca 1935 bukte øringar, men så vitt jeg husker ikke i sine sidste leveår. Også andre gamle menn bukte øringar.

Min oldfar Johan Olsen, Haulskog i Skjervøy bukte også øringar som min far arvet. En tegning av dem tilskilt.

Folk som var i 70-80 årene kan jeg ikke huske å ha sett bukte øringar.

Henrik Rarbids ringar var ca 1 1/2 cm i tverrmål, av gull, tykkhet nederst, sidelene gullkornsteiner (kfr. tegn.) Johan R. Johannessens ringar var ca. 1 1/2 cm i tverrmål av tynd gullblad (ca 1 mm tykk.) helt glatte. Alle de øringar jeg kan huske gikk gjennom årenflippene. Jeg kan fra min barndom huske at Henrik Rarbisd stakk huller i ørerne på folk som skulde ha øringar. Et par gjenter som

Merket å hjelpe meg av og til, beste mi i Amerika; kan jeg huske fikk stukket huller i ørene. Har også sett folk som hadde huller i ørene, men ikke hadde ringe. Det var sannsynligvis av religiøse grunner at man skuttet å bruke øreringer. Overhaling århundre skiftet og frem til den første verdenskrig, var det en voldsom propaganda blant lastadianerne mot all slags pynt. Mest var det vel misandelse for etter kvart som folk ^{i Nordvest} fikk bedre råd, anskaffet de selv ting som de før hadde fordømt selv om de var aldri så meget ivrige lastadianere. Men de voltet sig for folk på andre bygder, særlig fra dyngen. På Shitobu pleier lastadianerne å holde storforsamlinger, under markederne i nov og febr. Her kan jeg huske flere kvinner fra Nordvest som buktet hatten, men når de kom ombord i skøyten som førte dem til Shitobu, hadde de sorte hodebånd, og var ellers enklere klædt enn når de var ute og gikk i Nordvest.

16. Alle jeg har sett har hatt ringe i begge ører.

17. For mangees vedk. særlig i litt yngre tid buktet ringene som pynt. Men jeg har hørt at man buktet ringene bl.a. mot gift. De skulde også leskytte mot, out? (gamm, out øye)

Henrik Rantios ringe. Ringene hadde blodmønster

Johan Olsens øreringer av gull. Den ytterste ring var flat (□) i hvermitt) på dele sider.

Ringene var ca 3cm i diameter av ca 1/2 mm gull. I ene i ringene var det en S-formet del, også av firkantet gull. Løsen var som i Henrik Rantios.